

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Het jaar 2013 wordt een jaar vol herdenkingen. *Mijn weekblad* doet daar dus ook maar aan mee. Deze week een eerste aflevering. Het is voor mij weer eens aanleiding om terug te grijpen van op een van mijn niet verschenen (en ook niet geschreven) boeken.

De jaren '48

Het is al weer 65 jaar geleden en wie toen geboren is mag aan zijn AOW beginnen. Het was een sterjaar in onze vaderlandse geschiedenis. En onvergetelijk is dat prachtige lied van Koot en Bie over dat jaar:

Buiten huilt de wind om 't huis.
Maar de kachel staat te snorren op vier.
Er hangt een lapje voor de brievenbus
En in de tochtigste kieren zit papier.
Wij waren heel erg arm en niemand hield van ons
Maar we hadden thee en nog geen tv
Maar wel radio en lange vingers

.....
En Nederland herrees onder Drees
Fanny Blankers Koen won vier maal goud in Londen
Als je jokte was dat zonde
De legpuzzel kwam klaar
In het derde vredesjaar
Toen was geluk heel gewoon

Het zal omstreeks die tijd zijn geweest dat ik besefte hoezeer de jaren '48 onze geschiedenis hebben bepaald. Een opsomming dus maar. Ik doe dat in de vorm van de hoofdstuktitels die ik toen voor mijn boek had bedacht.

1548: De keizer en zijn kring

In de loop van de 15e en 16e eeuw verenigden de Bourgondiërs, door een combinatie van huwelijkspolitiek en veroveringen, en later de Habsburgers deze Lage Landen. 1548 werd een Bourgondische Kring of Kreits opgericht. Deze bevatte alle Habsburgse gebieden binnen het Heilige Roomse Rijk. Hier heerste keizer Karel V als

graaf van Holland en Zeeland, hertog van Brabant, graaf van Vlaanderen, heer van Mechelen, enzovoorts. Het was uit dit begin dat uiteindelijk ons land zou worden geboren.

1648: De stadhouder en de Staten

Om een zelfstandig land te worden moesten we ons van die Habsburgse macht bevrijden. Dat duurde tachtig jaar, maar het lukte met de vrede van Munster. Er ontstond een republiek van verenigde gewesten die samenwerkten in de Staten en die stadhouders aanstelden als legeroversten.

1748: De prins en de patriotten

Onder de dreiging van een Franse inval kregen de gewesten eindelijk één stadhouder. De stadhouder van Friesland en Groningen werd in 1747 ook voor de overige gewesten benoemd als Willen IV. Het jaar daarop werd zijn zoon geboren die de laatste stadhouder zou zijn door zijn conflict met de patriotten.

1848: De koning en zijn kamerleden

Na de Franse tijd die de gewesten had verenigd in één Bataafse republiek, keerde de zoon van de laatste stadhouder terug als koning Willem I. De tijden waren echter veranderd en in 1848 dwongen de burgers zijn opvolger zijn macht grotendeels af te staan aan gekozen kamerleden. Nederland werd met de nieuwe grondwet van Thorbecke een parlementaire democratie.

1948: Het volk en zijn vrijheid

Na vijf jaar Duitse bezetting vierden we onze vrijheid. En we beseften dat we die vrijheid een ander volk niet mochten onthouden. In 1948 trad koningin Juliana aan als onze vorstin en kregen de voormalige koloniën in Oost-Indië hun vrijheid.

Tot zover mijn samenvatting van een niet geschreven boek. Ik zal de Rotterdamse stadsbouwmeester Ghisbrecht Basteians niet kunnen navolgen. Hij beitelde in de Laurenstoren:

*Int jaer 1548 soe chi moecht horen vri ongeloege
heb ick gewrocht 44 jaren aen den verhoegen
van desen toren."*